

Mgr. EDITA KANTOŘÍKOVÁ
VY_32_INOVACE_159

POHÁDKA

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

EDITA KANTOŘÍKOVÁ POHÁDKA
VY_32_INOVACE_159

**Základní škola Rokycany, ulice Míru 64
337 01 Rokycany**

Vzdělávací oblast : Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: **Český jazyk**

Ročník : 4.

Vyučující: Mgr. Edita Kantoříková

Anotace:

Zpracována prezentace ve SMART Notebook.

Téma: „Pohádka“.

Jazyk:

Čeština

Očekávaný výstup:

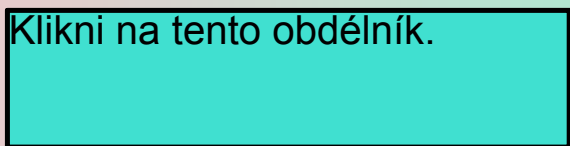
Žáci se seznámí s charakteristickými znaky české pohádky, poznávají lidovou a umělou pohádku, vyzkouší si jejich znalost - poznávají pohádky, postavy, doplňují názvy pohádek, pohádkové dvojice, procvičí si pravopis, přídavná jména, číslovky.

Zhotovení DUMu: Prosinec, leden/2013

Volné psaní.

- Piš bez zastavování vše, co tě napadne k danému tématu.
- Nevracej se k tomu, co už jsi napsal, neopravuj chyby.
- Nevadí, že "skáčeš od jednoho k druhému", piš po celou danou dobu.

Klikni na tento obdélník.

Poslechni si, co napsali druzí a srovnej se svým psaním.

Doplň chybějící písmena a zdůvodni pravopis.
Odpověz na otázky a splň úkoly.

Jaké znáš pohá_ky? V_jmenuj alespoň tř_
pohádky pro nejmenš_ dět_.

Kol_k pohádkových kn_žek jsi přečetl?

Kterou pohádku jsi v_děl naposled_? B_lo to v
k_ně nebo v telev_zi?

Stručně ji v_právěj - o čem b_la? V_skytovali
se v ní nadpř_rozené b_tosti? Objev_lo se tam
nějaké mag_cké číslo? Zv_těz_lo dobro nad
zlem?

Zapiš si do sešitu.

Pohádka je vymyšlený příběh, který vznikl v dávných dobách, kdy ještě nebylo rádio ani televize. Lidé si pomocí pohádek vysvětlovali různé přírodní úkazy, krátili si čas při práci (draní peří) a bavili se jimi při dlouhých večerech. Předávali se ústním, později písemným podáním.

Poznáš pohádku?

http://www.youtube.com/watch?v=6UnX2_rF3Ao

Za mlhou hustou tak, že by se dala krájet a dost možná ještě dál je rybníček Brčálník. Ve dne je docela obyčejný, ale sotva ho večer přikryje černočerná tma, začnou se tam dít podivuhodné věci. Nejdříve to ve vodě zažbluňká, pod břehem zakuňká, v rákosí hrkne, ve vrbě lupne a teprve potom se objeví...

Víš, jak pohádka pokračuje?

...Rákosníček. Je to skřítek neposeda, zvědavý jako opička, a tak už nedočkavě vyhlíží, až se na hladině objeví první hvězda.

Lidová - umělá?

Pro kontrolu klikni sem.

V_š, jaký je rozd_l mezi l_dovou a umělou pohádkou?

Co je animovaná pohádka? Znáš ještě jiný druh pohádky?

Zapiš si do sešitu.

lidová pohádka - neznáme autora

např. Hrnečku, vař

Červená Karkulka

umělá pohádka - je znám autor

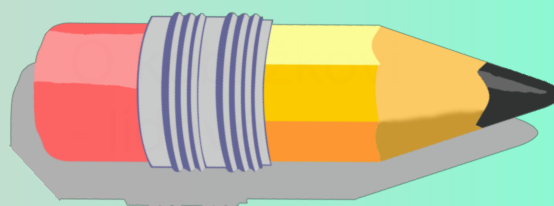
např. Mikeš - Josef Lada

Povídání o pejskovi a kočičce -
Josef Čapek

Poznáš pohádky? Rozhodni, zda jde o lidovou
nebo umělou pohádku. (kontrola - klik na tužku)

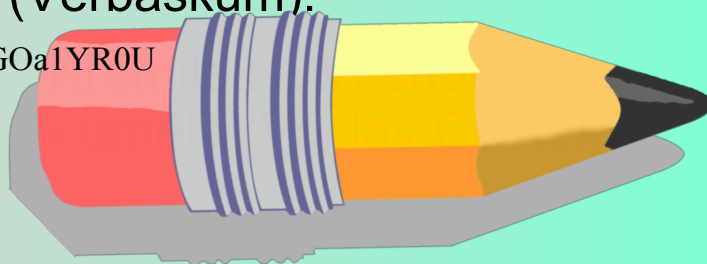

Dědečkovi jsem utekl,
babičce jsem utekl,
zajíčkoví jsem utekl,
vlkovi jsem utekl,
medvědovi jsem utekl:
a tobě, liško, taky uteču!

Oba dva usnuli. "Vy jste mi ale zahradníci,"
zasmálo se sluníčko na nebi a silným
sluncovým hlasem zazpívalo: "Vstávej,
semínko, holala, bude z tebe fiala." ...
"Propána, ty nejsi fiala?" "Kdepak," řekla kytka,
"já jsem divizna. Jenže jsem to těm dvěma
kmotrům řekla po latinsky (Verbaskum)."

<http://www.youtube.com/watch?v=z6VGOa1YR0U>

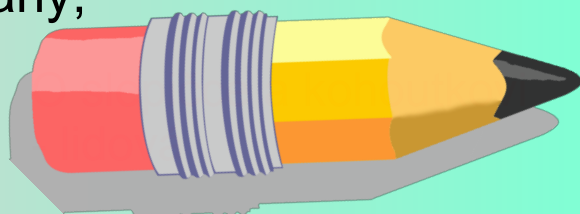
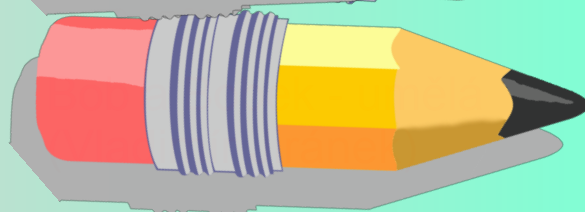
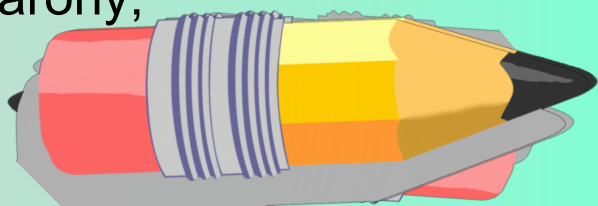

Za hory, za doly, mé zlaté parohy,
kde se pasou?

- Vstávat! Vstávat a cvičit!
- Ale proč?
- Protože je ráno.
- Jenže já mám ještě noc.

Louko, dej šafářce travičky,
šafářka dá sladovníkovi smetany,
sladovník dá svini mláta,
svině dá ševci štětiny,
švec dá šátek studánce...

Skupinová práce

- mluvíme tiše
- radíme se, domlouváme se, spolupracujeme
- vyslechneme názory druhých
- neskáčeme si do řeči

Klikni pro odkrytí úkolu.

Zapiš si do sešitu.

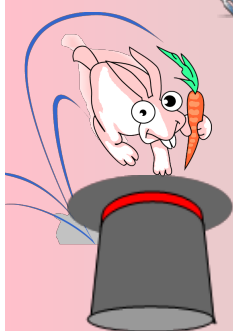

Znaky české pohádky

- dobro vítězí nad zlem
- nadpřirozené bytosti (vodník, čert, ježibaba...)
- magická čísla (tři přání, za devatero horami...)
- kouzelné předměty (prsten, plášť, ubrousek...)
- ustálený začátek a konec (Bylo, nebylo... Za devatero horami..., Zazvonil zvonec a pohádky je konec, A pokud nezemřeli, tak tam žijí dodnes.)

Přiřad', co k sobě patří. (přesuň slova z 2. sloupce)

pohádky - pravopis + dvojice.doc

Král_ci
Obušku,
L_ška
Křem_lek
Pern_ková
O slep_čce
Max_pes
V_la
Šem_k

B_strouška
F_k
_málka
V_šehrad
z klobouku
z p_tle ven!
a Vochom_rka
chalou_ka
a kohou_kovi

Doplň chybějící písmena a zdůvodni pravopis.
Jedna z řádek nepatří mezi pohádky. Která?
Dokážeš určit, které pohádky jsou lidové a
které umělé? (Porad' se ve dvojici či skupině, ověř na netu).

Doplň přídavná jména.

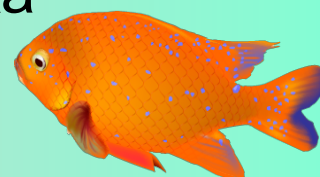
pohádky - doplň přídavná jména.doc

..... Růženka
 ..... princezna
 ○ ..... Honzovi
 ..... Karkulka

..... panenka
 ..... rybka
 ..... král
 ..... prsten
 ○ ..... ševci
 ○ ..... kováři
 ○ ..... kmotře lišce

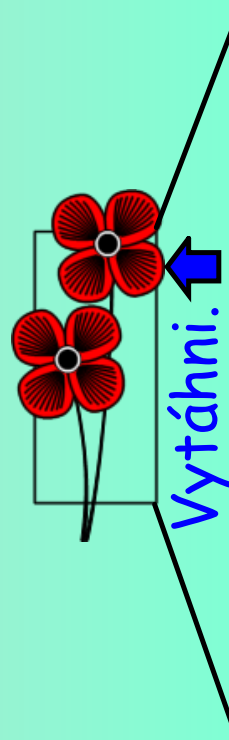

kontrola -
 klikni na knihu

Kontrola

Šípková Růženka
Pyšná princezna
O hloupém Honzovi
Červená Karkulka
Maková panenka
zlatá rybka
kouzelný prsten
Lví král
O létajícím ševci
O statečném kováři
O chytré kmotře lišce

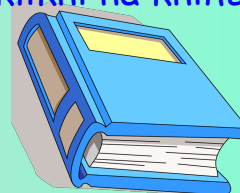
Doplň číslovky.

pohádky - doplň číslovky.doc

..... princ
O ..... prasátkách
..... krkavců
..... veteráni
O ..... měsíčkách
Za ..... horami a .....
řekami
Alibaba a ..... loupežníků
..... zlaté vlasy děda Vševěda
..... trpaslíků

kontrola -
klikni na knihu

Kontrola.

Třetí princ

O třech prasátkách

Sedmero krkavců

Tři veteráni

O dvanácti měsíčkách

Za devatero horami a devatero řekami

Alibaba a čtyřicet loupežníků

tři zlaté vlasy děda Vševěda

sedm trpaslíků

Jakou otázkou se zeptáš na jednotlivé
číslovky? Které z číslovek jsou základní?
Pamatuješ si i další druhy číslovek?

Doplň pohádkové dvojice.

Doplň pohádkové dvojice.doc

Štaflík a .....

Křemílek a .....

Mach a .....

Čmelda a .....

Rumcajs a .....

Pejsek a .....

Bob a .....

Pat a .....

Čert a .....

Jája a .....

Jů a .....

Vymyslíš ještě další pohádkové dvojice?

Uhodneš, o kom je řeč?

1. Tělo ze tří kuliček,
špičatý černý zadeček,
na zádech nosí raneček.
Velké oči, dvě tykadla.
Už vás myšlenka napadla?
Dlouhé ruce, štíhlé nohy,
k mnohému má vlohy.
Na krku šátek červený
černě puntíkováný.
2. Malá zelená
postavička
oblečená v
zeleném kabátku a
kalhotách. Na
kulaté hlavě trčí
vlásky jak anténky,
vystupují velké uši
a nos.
3. Jedna z dvanácti sester s vlasy dlouhými až
na zem a zářícími jak zlato, kterou měl Jiřík
přivést svému králi za nevěstu.

Uhodl jsi?

1. Ferda mravenec
2. Rákosníček
3. Zlatovláška

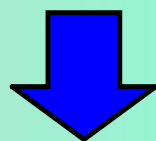

A je tu další úkol.

Podle klíčových slov poznej pohádku.

(Pozor! Do některých řádek se
připletla slova, která do daných
pohádek nepatří.)

Postupně odkrývejte řádky a řešení.

košíček, kytička, pes, bábovka, čepeček

ČERVENÁ KARKULKA

strom, sekera, lopata, větříček, světýlko

PERNÍKOVÁ CHALOUPKA

oříšky, kapr, holoubci, macecha, střevíček

POPELKA

dědeček, mouka, máslo, liška, princezna

O KOBLÍŽKOVÍ

dědeček, vnučka, pejsek, myška, fazole

O VELIKÉ ŘEPĚ

loupežník, Řáholec, jeskyně, čert, žalud

RUMCAJS

mravenci, ptáčci, had, mrtvá voda, vlasy

ZLATOVLÁSKA

hrášek, bubínek, babička, liška, pytel

O BUDULÍNKOVÍ

jahody, oheň, fialky, hrnek, macecha

O DVANÁCTI MĚSÍČKÁCH

kolovrátek, princ, sudičky, růže, vlk

ŠÍPKOVÁ RŮŽENKA

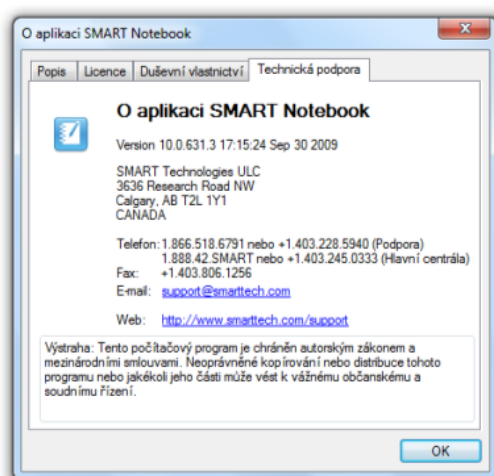

Vyber si jednu z pohádek a připrav si její vyprávění.

Vymysli a napiš otázky, kterými si ověříš, že ostatní poslouchali tvé vyprávění.

V prezentaci byly použity obrázky z Galerie SMART Notebook.

EDITA KANTOŘÍKOVÁ POHÁDKA
VY_32_INOVACE_159

pohádky - doplň přídavná jména.doc

pohádky - doplň číslovky.doc

pohádky - pravopis + dvojice.doc

Doplň pohádkové dvojice.doc